

NORGES HØYESTERETT

Den 14. juli 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Normann, Bergh og Høgetveit Berg i

HR-2020-1473-U, (sak nr. 20-094432SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Johan Fredrik Gjesdahl)

mot

Staten v/Pasientskadenemnda (advokat Marita Dolores Leiva Mellingen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om oppfriskning for oversittelse av frist for fremsettelse av avledet anke, jf. tvisteloven § 16-12 tredje ledd.
- (2) A er født 00.00.2012. Han ble påført en pasientskade som følge av svikt i helsehjelpen ved fem ukers alder. Ved vedtak i Pasientskadenemnda ble han tilkjent erstatning med 10 293 019 kroner. Han gikk til sak mot staten med krav om ytterligere erstatning. Staten påstod seg frifunnet.
- (3) Nedre Telemark tingrett avsa 19. februar 2020 dom der A ble tilkjent ytterligere 2 121 154 kroner i erstatning. Dette var noe lavere enn det A hadde krevd.
- (4) Staten anket til lagmannsretten. Anken gjaldt tingrettens rettsanvendelse og bevisbedømmelse hva gjaldt utgifter til påførte og fremtidige sosialmedisinske utgifter, samt påførte og fremtidige merutgifter. A fikk frist til 21. april 2020 med å inngi tilsvaret, som også er frist for å inngi avledet anke, jf. tvisteloven § 29-7 tredje ledd, jf. § 29-10 andre ledd.
- (5) Den 23. april 2020 innga A, ved prosessfullmektig, tilsvaret og avledet anke. Den avledede anken gjaldt tingrettens fastsettelse av nivået på erstatning til dekning av påførte og fremtidige utgifter til sosialmedisinske tiltak.
- (6) Da fristen for avledet anke dermed var oversittet med to dager, begjærte A oppfriskning i medhold av tvisteloven § 16-12 tredje ledd.
- (7) Agder lagmannsrett avsa 11. juni 2020 kjennelse med slik slutning:

"1. Begjæringen om oppfriskning tas ikke til følge.

2. Avledet anke avvises.
3. I sakskostnader for lagmannsretten betaler A v/verge B kr 5 300, – femtusentrehundre – til staten v/Pasientskadenemnda innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelse."

- (8) Kjennelsen ble avsagt under dissens, da mindretallet mente det burde gis oppfriskning.
- (9) A har anket kjennelsen til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen og bevisbedømmelsen. Det anføres at vilkårene for oppfriskning i medhold av tvisteloven § 16-12 tredje ledd er oppfylt. Det vises blant annet til at A ikke bør identifiseres med sin prosessfullmektigs feil, og at den avledede anken ikke vil ha nevneverdig betydning for sakens gjennomføring.
- (10) *Staten v/Pasientskadenemnda* har inngitt tilsvaer. Det er anført at kjennelsen er korrekt, og at anken bør nektes fremmet etter tvisteloven § 30-5. Det er subsidiært lagt ned påstand om at anken ikke tas til følge.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalget har full kompetanse ved anke over lagmannsrettens kjennelse hvor en oppfriskningsbegjæring ikke tas til følge, jf. tvisteloven § 16-14 andre ledd motsetningsvis og HR-2018-2006-U avsnitt 16.
- (12) Spørsmålet er om det bør gis oppfriskning etter tvisteloven § 16-12 første ledd, som lyder slik:
- "I andre tilfeller kan oppfriskning gis om det ville være urimelig å nekte parten videre behandling av saken på grunn av forsømmelsen. Ved avgjørelsen legges særlig vekt på forsømmelsens karakter, partens interesse i å foreta prosesshandlingen og hensynet til motparten."
- (13) En samlet lagmannsrett har tatt korrekt utgangspunkt i blant annet HR-2018-430-U avsnitt 14, hvor det fremgår at lovens oppregning ikke er uttømmende, og at det skal foretas en bred skjønsmessig vurdering der interesseavveiningen mellom partene er det sentrale.
- (14) Lagmannsretten har også korrekt sett hen til uttalelsene i HR-2018-430-U avsnittene 14, 15 og 17, hvor det blant annet fremgår at det ville ha uthult regelverket dersom det i de fleste tilfeller ble gitt oppfriskning ved korte fristoversittelser. Denne kjennelsen gjaldt oversittelse av fristen for å inngi selvstendig anke.
- (15) Dette utgangspunktet vil imidlertid stille seg noe annerledes når det er tale om en avledet anke, jf. Rt-2008-1504 avsnitt 16:
- "Der spørsmålet om oppfriskning gjelder en avledet anke, vil det normalt i alle tilfeller måtte gjennomføres en ankeforhandling, uansett om oppfriskning gis. Ankeutvalget er derfor enig med lagmannsretten i at det bør tillegges vekt i hvilken grad en oppfriskning vil lede til at saken blir mer omfattende enn hva den ellers ville ha blitt. Dersom den avledede anken bare i liten grad innebærer en utvidelse av de spørsmål som skal omfattes av bevisførsel og forhandlinger, vil det være en omstendighet som med vekt kan tale for at oppfriskning bør gis."
- (16) Mindretallet i lagmannsretten har vist til denne uttalelsen og uttalt:

"Mindretallet bemerker at det har vesentlig betydning for vurderingen at det gjelder oversittelse av frist for inngivelse av avledet anke. Den rettspraksis som angår oppfriskning for oversittelse av ankefrist, og hensynet til ikke å uthule ankefristen, er dermed mindre viktig. Mindretallet viser til at tingrettens rettsanvendelse og bevisbedømmelse hva gjelder påførte og fremtidige sosialmedisinske utgifter allerede var innanket av staten. Den avledede anken gjelder tingrettens fastsettelse av nivået på erstatning til dekning av påførte og fremtidige utgifter til sosialmedisinske tiltak. Den avledede anken representerer dermed ikke et nytt krav i ankesaken. I tråd med HR-2008-1937-U [Rt-2008-1504] avsnitt 16 flg. legger mindretallet vekt på at den avledede anken ikke vil innebære noen nevneverdig utvidelse av ankesaken, men bare i liten grad innebære en utvidelse av sakens faktiske og rettslige spørsmål som må belyses gjennom forhandlinger."

- (17) Ankeutvalget forstår flertallet slik at den ikke har et annet syn på at den avledede anken vil innebære kun en beskjedne utvidelse av sakens faktiske og rettslige spørsmål.
- (18) Prosessfullmektigens forsømmelse bør slik omstendighetene er her, ikke være avgjørende for partens rettsstilling. Det vises til HR-2020-79-U, hvor ankeutvalget i avsnitt 4 uttalte at prinsippet i tvisteloven § 3-5, om at parten skal identifiseres med prosessfullmektigens handlinger og unnlater, må anvendes med forsiktighet i saker av stor velferdsmessig betydning for parten.
- (19) Ankeutvalget har på denne bakgrunn enstemmig kommet til at begjæringen om oppfriskning bør tas til følge.
- (20) Ankende part har ikke krevd sakskostnader.

S L U T N I N G

Begjæringen om oppfriskning tas til følge.

Espen Bergh
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)